

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ

Презиме, име једног
 родитеља и име
 Датум и место рођења

Филиповић (Јован) Зоран
 31. 08. 1965. Лопаре, БиХ

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ

ПРИМЉЕНО		31. 10. 2016.	
ОРГ. ЈЕД.	БРОЈ	СТАРИНОСТ	ПРОСТ
02	2394		

Основне студије

Универзитет
 Факултет
 Студијски програм
 Звање
 Година уписа
 Година завршетка
 Просечна оцена

Универзитет Источно Сарајево
 Правни факултет
 Основне студије права
 Дипломирани правник
 Школска 1998/1999
 2004.
 7,17

Магистарске студије, магистарске студије

Универзитет
 Факултет
 Студијски програм
 Звање
 Година уписа
 Година завршетка
 Просечна оцена
 Научна област
 Наслов завршног рада

Универзитет у Београду
 Правни факултет
 Мастер академске студије права
 Мастер правник
 Школска 2007/2008
 2009.
 8,5
 Правне науке
 Уговор о одрицању од наслеђа које није отворено и питање његове одрживости у савременом праву

Докторске студије

Универзитет
 Факултет
 Студијски програм
 Година уписа
 Остварен број ЕСПБ бодова
 Просечна оцена

Универзитет у Нишу
 Правни факултет
 Докторске академске студије права
 школска 2012/2013
 180
 9,71

НАСЛОВ ТЕМЕ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Наслов теме докторске
 дисертације
 Име и презиме ментора,
 звање
 Број и датум добијања
 сагласности за тему
 докторске дисертације

Управни уговор као институт јавне управе
 Предраг Димитријевић, редовни професор
 01-1776/33 од 24.09.2015. године

ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Број страна
 Број поглавља
 Број слика (шема, графика)
 Број табела
 Број прилога

XIII + 475
 7
 40
 6

**ПРИКАЗ НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КАНДИДАТА
који садрже резултате истраживања у оквиру докторске дисертације**

Р. бр.

Аутор-и, наслов, часопис, година, број волумена, странице

Категорија

Зоран Филиповић, Теоријски концепт управе као јавне службе и управни уговори, Правна ријеч, бр. 41/2014, стр. 185. - 202.

Како је управни уговор у регионалним оквирима релативно нов правни институт, основни циљ овог рада је додатна теоријско-правна разрада концепта управе као јавне службе и улоге управног уговора као средства у трансформацији државне власти у јавну службу. У раду је акценат стављен на разраду пре свега принципа француског модела јавних служби као преовађујућег у позитивним правним системима европских земаља, те на теоријско разграничење управног уговора од управних аката и приватноправног уговора. Иако је управни уговор по својим унутрашњим структуралним елементима неспорно уговор, ипак се ради се о споразуму посебаног типа, јавноправном уговору. Ове специфичности су присутне и у концесионираним јавним службама као најчешћим облицима управних уговора, али и у јавно-приватним партнерствима који у форми управних уговора добијају све више на значају, те захтевају много већу пажњу и домаће научне и стручне јавности.

Зоран Филиповић, Јавно-приватна партнерства и концесије – правни оквир и пракса Републике Србије, Правни зборник, Удружење правника Црне Горе, бр. 1-2/ 2015. стр. 333-349.

Чланак презентује истраживање модела јавно-приватног партнерства са и без елемената концесије кроз анализу домаће праксе и адекватности домаћег позитивноправног оквира за његову усешну примену. Аутор на основу проведене анализе закључује да концесије и јавно приватна партнерства на републичком нивоу до сада нису заживела. У теорији и пракси се као разлог слабих ефеката овог закона наводи компликована и дуготрајна процедура доделе концесије, недостатак подзаконских аката, сложен и компликован поступак и недефинисане процедуре у спровођењу концесионих пројеката, те недовољна правна заштита капитала приватног улагача. Новим Законом о ЈПП и концесијама из 2011. године, по први пут се у правни систем Републике Србије уводи појам јавно-приватног партнерства, а државни и локални органи према одредбама овог закона могу своје потребе за инфраструктуром и јавним услугама реализовати по овом моделу уз јасно утврђена правила поступања. Намера аутора је да се кроз разматрање позитивноправног и практичног аспекта јавно-приватног партнерства и концесија укаже на узроке недовољне примене овог модела и могућности стварања пре свега стимулативног правног оквира ради његове његове успешније примене у Србији.

Зоран Филиповић, Услуге јавних служби и јавно-приватна партнерства у правном систему Србије, тематски зборник радова: услуге и заштита Корисника, правни факултет Крагујевац, 2015, стр. 927-941.

Аутор се у овом раду бави услугама јавних служби у Републици Србији које се врше кроз модел јавно-приватног партнерства. Овај облик вршења јавних услуга представља новину у домаћем праву у коме је присутан тек неколико година. Рад обухвата материјалноправни аспект и основне принципе ЈПП и јавних услуга, њихову међусобну повезаност и условљеност. Уговори о ЈПП су у свим битним елементима управни уговори иако их законодавац тако не назива. Аутор кроз теоријску анализу система јавних услуга кроз модел јавно-приватног партнерства и разраду одговарајућих норми Закона о ЈПП и концесијама отвара питање адекватности правног оквира за развој овог модела и могућности његовог побољшања.

Зоран Филиповић, Улога омбудсмана у контроли управе - компаративна анализа, Зборник радова студената докторских студија права, Правни факултет у Нишу, 2015, стр. 35-52.

У раду аутор истиче да је однос јавне управе и грађана у значајној мери је и данас, обележен неравноправношћу субјеката. Ово је последица недовршености започетог процеса напуштања традиционалне улоге управе и њеног системског обраћања. Упоредна искуства указују да заједно са традиционалним облицима управне и судске контроле управе, постоји и потреба за увођењем „једноставних и јефтиних“ инструмената контроле управе, неоптерећених процедуралном крутошћу и правним формализмом, али истовремено ефикасних у контроли управних структура и њихових процедура. У раду се кроз упоредноправну анализу контроле управе од стране институције омбудсмана, настоји испитати теза да је ова врста контроле за разлику од традиционалних облика управне и судске контроле управе једноставнији, јефтинији и ефикаснији инструмент контроле управе, те да се ово односи и на рад Заштитника грађана у Србији. Аутор презентује добра компаративна искуства која су примењива и у домаћем праву, укључујући и конкретне приједлоге за прилагођавање домаће правне регулативе савременим европским решењима у овој области.

Зоран Филиповић, Управноправни аспект начела сразмерности и заштите легитимних очекивања, Правна ријеч, бр. 39/2014, стр. 391- 407.

Аутор се бави начелима сразмерности и заштите легитимних очекивања као начелима управног права. Овај рад треба да допринесе прецизнијем појмовном и садржинском дефинисању ових начела и одређивању њиховог значаја у обезбеђењу принципа „квалитетне управе“ (good administration). У том циљу анализиран је већи број пресуда Европског суда правде као важног извора у сазнању садржаја ових начела. У српском праву принцип пропорционалности (сразмерности) представља Уставну категорију, а разрађен је кроз одредбе неколико закона. Аутор се након свестране анализе позитивног законодавства и ставова теоретичара приклања мишљењу да једино Закон о полицији доследно поштује принцип сразмерности и да се се овом принципу треба дати шири смисао како би био обавезан за све органе управе. Основни смисао начела заштите легитимних очекивања садржан је у обавези носилаца управних овлашћења да у свом поступању при доношењу управних аката, странкама обезбеђују сигурност и

поштовање њихових легитимних очекивања. Аутор закључује да је за заштиту овог права неопходно да оно буде регулисано позитивним правним прописима. Из тих разлога подржава предложено решење у Нацрту новог ЗУП-а Србије, по коме је начело заштите легитимних очекивања предвиђено као једно од основних начела управног поступка.

Остали радови:

1. Младен Радивојевић, **Зоран Филиповић**, Остоја Кременовић, *Управљање структурираним и неструктурираним садржајима до пословне интелигенције у јавној управи*, Правна ријеч бр. 27/2011. стр. 343-356.
2. Милица Тепшић, **Зоран Филиповић**, Младен Радивојевић, Дијана Тепшић, *Информационо-комуникационе технологије: примјена и злоупотреба*, у Зборнику радова међународне научне конференције „Криза транзиције и транзиција кризе“, Бања Лука, 2011. стр. 1077-1090.
3. Đorđe Popović, **Zoran Filipović**, Mladen Radivojević, *WAY TO HIGHEST ACHIEVEMENTS IN BUSINESS SYSTEMS USING BUSINESS INTELLIGENCE*, The 3rd International Scientific Conference „CAPITALISM IN TRANSITION“ „Belgrade, 2012. str. 255-261.

НАПОМЕНА: уколико је кандидат објавио више од 3 рада, додати нове редове у овај део документа

ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ОДБРАНУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кандидат испуњава услове за оцену и одбрану докторске дисертације који су предвиђени Законом о високом образовању, Статутом Универзитета и Статутом Факултета.

(ДА) НЕ

Кандидат је положио све испите предвиђене студијским програмом докторских академских студија права на Правном факултету Универзитета у Нишу са просечном оценом 9,71 и испунио све друге обавезе предвиђене овим студијским програмом. Кандидат је као аутор објавио пет научних радова из уже научне области теме докторске дисертације у научним часописима у Србији, Босни и Херцеговини и Црној Гори, те учествовао са рефератима на научним скуповима у Србији и државама Региона. Поред тога објавио је и три коауторска рада из области јавне управе. Квантитет и квалитет објављених научних радова и реферата, као и систематичност коју је у исказао у приступу теми докторске дисертације уз добро одабран научно-методолошки приступ, као и изложени резултати теоријског и практичног истраживања указују на висок ниво познавања теме рада од стране кандидата.

ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

Кратак опис појединих делова дисертације (до 500 речи)

Докторска дисертација под називом: «Управни уговор као институт јавне управе», кандидата Зорана Филиповића написана је у складу са одговарајућим стандардима израде овакве врсте научног рада. Дисертација се састоји од 475 страница и XI насловних страница са прегледом садржаја, 40 оквира и графикона са примерима и подацима из праксе, 6 табела, те чак 1165 напомена у фуснотама превасходно библиографске грађе. Библиографска грађа се састоји од више стотина домаћих и иностраних писаних и електронских извора, уџбеника, књига, монографија, публикација, збирки судске праксе, правних прописа, научних и стручних радова, извештаја и других извора. Ради се о правнотеоријској и практичној анализи управног уговора као веома битног института путем кога јавна управа обавља неке од најзначајнијих делатности као што су јавне службе. Овај институт у развијеним земљама континенталне Европе заузима значајно место као инструмент регулације уговорних односа јавне управе и грађана, а у домаћој правној теорији је врло мало истражен и не налази се експлицитно у позитивноправним прописима, иако је под различитим латентним облицима континуирано присутан у домаћој пракси. Због великог значаја овог уговора нарочито за развој економије кроз облике концесија и јавно-приватних партнерства, постоји потреба за детаљно изучавање његових основних карактеристика у теорији и упоредном праву. Осавремењавање јавне управе кроз већу примену уговорних форми сарадње јавне управе и приватноправних субјеката, захтева налажење одговарајуће модела управних уговора и за домаће законодавство.

Рад је структуриран тако да садржи 1) увод, 2) седам глава (укључујући и завршна разматрања) и 3) списак коришћене литературе.

Називи глава су следећи: (I) Управни уговори и јавна управа, (II) Управни уговори у упоредном праву, (III) Управни уговори и уговори приватног права, (IV) Управни уговори и управни акти, (V) Појам обележја и врсте управних уговора, (VI) Управни уговори у праву Републике Србије (VII) Завршна разматрања.

У уводном делу кандидат је изложио научни проблем, релевантност истраживања, циљ, предмет, хипотички и методолошки оквир истраживања. Кандидат образлаже да се управним уговорима успостављању спречио управноправни односи између јавне управе и приватног субјеката, који се не заснивају на ауторитативном и једностраном управном акту него на сагласности њихових воља. Избор предмета истраживања наметнуо је и недостатак нарочито у Србији, али и другим земљама региона, системске правне регулативе управних уговорних односа, присутност противречности правног режима, те одсуство управноправних механизма за њихову реализацију. Све ово узрокује низак степен ефикасности уговорних форми управљања и као последица тога ствара сумњу њихову ефикасност и могућност њиховог коришћења у области јавног права.

Прва глава носи назив: „Управни уговори и јавна управа“. У овом делу рада кандидат најпре износи теоријске концепције о подели права на јавно и приватно право и теоријско одређење појма и места управе и јавне управе у савременим правним системима, као једно од комплекснијих питања правне теорије. Дефинишући уговоре јавне управе у односу на имовинско управно право, кандидат разрадом овог појма долази до појма облигационог имовинског права у које улази и управни уговор. Разрада концепција о подели права на јавно и приватно право у раду се користи за прецизније одређење места управног уговора у правном систему, али и као института (делатности) јавне управе коју „поред државних организационих облика државне управе, чини и стручни апарат одређених недржавних структура, организација и заједница које, поред „својих“, врше и поверене „опште послове“...

Друга глава носи назив: „Управни уговори у упоредном праву“ и састоји се из четири целине: 1) Управни уговори у праву европских држава, 2) Управни уговори у праву Европске Уније, 3) Управни уговори у англосаксонском праву и 4) Управни уговори у праву неких држава у региону. У овом делу рада извршена је компаративна анализа управног уговора у француском праву као родоначелнику овог института, затим у немачком праву са сасвим другим концептом управног уговора у односу на француски модел, те на шпански и руски модел због њихови специфичности. Француски концепт управног уговора је детаљније анализиран због његовог пресудног значаја за развој и његово прихватање у другим правним системима. Посебан значај је дат теорији јавних служби на којој се заснива француска управна теорија, а тиме и управни уговор. Немачка управноправна теорија која дуго није прихватала управни уговор и чија концепција се заснива на другачијим теоријско правним основима има такође важан упоредноправни значај. Карактеристике шпанског концепта управног уговора према мишљењу кандидата могу послужити за превазилажење одређених елемената из француског и немачког концепта управних уговора који нису коптатибилни са правним системима Србије и земаља региона. Анализирајући руски и украјински концепт управних уговора може се сагледати начин превазилажења негативног социјалистичког управноправног наслеђа које је карактерисало неприхватање института управног уговора супротног тадашњем моделу управе са јаким прерогативама власти, а које је карактерисало и правни систем Србије и држава социјалистичке Југославије. Кандидат у овом делу износи и искуства и правну регулативу англосаксонских земаља који регулишу јавноправне споразуме сличне управним уговорима и њихове специфичности у односу на европско континентално право. Значајна је и његова упоредноправна анализа управног уговора у земаљама региона, пре свега Хрватске и Македоније чије позитивни право одавно познаје овај институт, те Босне и Херцеговине, односно Републике Српске и Црне Горе које иако немају изричито предвиђене управне уговоре, примењују их под другачијим називима, али са углавном истим карактеристикама.

Трећа глава носи назив: „Управни уговори и уговори приватног права“. Овај део рада кандидат је посветио детаљној упоредној анализи карактеристика приватноправних уговора, њихових начела, садржаја појединих института, њихово поређење и разграничење са управним уговорима. Извршена је идентификација основних карактеристика, начела и других елемената приватног уговора и управног уговора и њихово поређење.

Четврту главу под називом: „Управни уговори и управни акти“ карактерише однос управног уговора и управног акта као два одвојена, али међусобно повезана института, односно акта управе. Кандидат кроз приказ основних теоријских концепција о појму и обележјима управног акта врши разграничење овог института управе, као једностраног и управног уговора као двостраног акта управе. Истовремено истиче и међусобну повезаност и условљеност ова два института.

Пета глава под називом: „Појам, обележја и врсте управних уговора“ представља дио рада у којем кандидат врши синтезу сазнања о управном уговору до којих је дошао кроз истраживање и чији резултати су предочени у претходним деловима рада, уопштава та сазнања у мери у којој је то могуће, износећи опште теоријске и практичне ставове о појму, обележјима и врстама управног уговора. Ова сазнања обухватају појам, правну природу управног уговора, јавни интерес као предуслов за настанак управног уговора, специфичност поступка закључења управног уговора, уговорне стране, правни основ управног уговора, предмет управног уговора, опште и дерогативне клаузуле управног уговора, форму управног уговора, дејство управног уговора, извршење управног уговора, престанак управног уговора, правна заштита управног уговора на крају врсте управних уговора.

Шеста глава носи назив: „Управни уговори у праву Републике Србије“. Кандидат најприје анализира управни уговор у југословенској и српској управноправној теорији, затим управни уговор према предлогу новог Закона о општем управном поступку Србије, затим доказује латентно постојање управних уговора пре свега у уговорима о јавно-приватном партнерству и концесијама јавних служби у позитивном праву Србије, надлежност за решавање спорова у вези уговорних форми деловања јавне управе, те праксу уговора о јавно-приватном партнерству и концесијама у вршењу јавних служби у Србији.

Седма глава дисертације су „Завршна разматрања“. Овде кандидат износи ставове о резултатима истраживања, примењеном методолошком апарату за проверу хипотеза, те даје мишљење различитим аспектима предмета истраживања. У закључном осврту на целокупно истраживање, кандидат излаже све најважније закључке до којих је дошао те низ конкретних препорука за унапређење института управног уговора пре свега у Србији, али и земаља региона.

ВРЕДНОВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ДОКТОРСKE ДИСЕРТАЦИЈЕ

Ниво остваривања постављених циљева из пријаве докторске дисертације (до 200 речи)

У анализираној докторској дисертацији су остварени сви најважнији постављени циљеви применом одговарајућих научно-истраживачких метода и поступака. Кандидат је квалитетним научним инструментаријем пре свега правним методом и техником анализе садржаја истражио правне институте и појаве везане за управно право, јавну управу и управни уговор, правне прописе, као и схватања правне теорије и праксе о предмету истраживања. Ово је постигнуто кроз историјски приказ настанка и развоја управног уговора повезаног са моделом управљања, јавних служби и других управноправних института у одређеном временском и просторном оквиру. Значајан део истраживања је посвећен управним уговорима у упоредном праву, који су компарацијом у различитим правним системима, временски и просторно детаљно анализирани и дефинисани. Извршена је критичка анализа обележја појединих управних система и законских решења управног уговора, али исто тако и практичне примене појединих уговорних форми јавне управе и грађана које представљају латентне облике управног уговора. Кандидат је испунио и остале постављене циљеве и дао одговор на питања која је поставио приликом дефинисања теме, али отворио и друга значајна питања у области уговора јавне управе и приватних субјеката.

Вредновање значаја и научног доприноса резултата дисертације (до 200 речи)

Кандидат је користећи метод конкретизације анализирао конкретне примере управних уговора, у појединим правним системима, а методом генерализације истражио опште карактеристике заједничке за уговоре из различитих правних система. Посебно је обрадио правне системе који имају изричито регулисане или латентно присутне управне уговоре, дајући низ препорука за њихову успешно увођење и примену како у Србији тако и земљама региона. Својим оригиналним и систематичним приступом кандидат је у дисертацији изнио оригиналне идеје и оригиналан начин анализирања одређених појмова правне науке, као што су: „концепција управноправног регулисања уговорних односа у сфери јавног управљања” „утицај правног режима на примену управних споразума у пракси” те „улоге управног уговора као института јавне управе у условима њеног функционисања на новим тржишним принципима”. Упоредно-правна анализа система управног уговарања одређеног број земаља, укључујући и управни уговор у појединим земљама које до сада нису биле предмет научне анализе, свакако ће допринети бољем разумевању института управног уговора. На основу изложене аргументације, може се закључити да је дисертација оригиналан и конкретан научни допринос, систематском изучавању института управног уговора и могућности његовог успешном увођења и примене у позитивно законодавство Србији, али и земаља региона.

Оцена самосталности научног рада кандидата (до 100 речи)

Дисертација «Управни уговор као институт јавне управе» је оригинално монографско научно дело које је настало као резултат продубљеног интердисциплинарног самосталног научно-истраживачког рада кандидата. На то указују солидно постављени циљеви хипотезе и варијабле, коришћени научно-истраживачки методи и поступци теоријског и емпиријског карактера прикупљена и детаљно анализирана обимна и разноврсна истраживачка грађа: правно-историјског, компаративног, међународног, позитивноправног, правнотеоријског и емпиријског карактера.

ЗАКЉУЧАК (до 100 речи)

Комисија је након студиозног разматрања докторске дисертације закључила да је кандидат приликом припреме литературе и израде дисертације пред собом имао веома захтеван задатак. Требало је проучити и изанализирати и парцијалну домаћу, али нарочито разноврсну инострану законску и правнотеоријску литературу, праксу органа јавне управе у разним државама, релевантне међународне документе, те судску праксу нарочито Државног савета Француске из чије праксе управни уговор као институт вуче своје порекло. Управни уговор је у домаћој правној теорији селективно и несистематично истраживан. Свеобухватно интердисциплинарно истраживање овог проблема неопходно је за боље разумевање овог института чији је значај за демократизацију односа јавне управе и грађана, од највећег значаја. Међу посебним квалитетима по којима се издваја ова докторска дисертација је свеобухватно, позитивноправно, теоријскоправно, емпиријско, историјскоправно и упоредноправно посматрање и анализа појма, елемената, карактеристика, врсте, правне природе, садржине, закључења, извршења, правне заштите и престанка управног уговора.

Рад по свом обиму спада у обимне монографије, а својом комплексношћу, свеобухватношћу и квалитетном структуром, те научном утемељеношћу уз широко коришћену домаћу и инострану литературу, судску праксу и квалитетан методолошки инструментаријум обезбедио висок ниво квалитета.

При обради постављене теме, кандидат се није само задржао на пуком интерпретирању теоријске и позитивне упоредноправне литературе већ је навео многобројне примере из домаће и упоредноправне праксе на основу које је аргументовано и полемички изнио и бранио своја оригинална гледишта. Овако свеобухватно изнесена проблематика управног уговора ће несумњиво дати допринос управном праву и правној науци уопште.

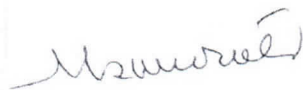
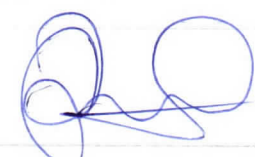

КОМИСИЈА

Број одлуке ННВ о именовану Комисије

01-612/11

Датум именовања Комисије

31. 03. 2016. године

Р. бр.	Име и презиме, звање	Потпис
1.	Миле Дмичић, редовни професор Правне науке (Научна област) Правни факултет Баља Лука (Установа у којој је запослен)	Председник,
2.	Дејан Вучетић, доцент Правне науке (Научна област) Правни факултет Ниш (Установа у којој је запослен)	члан
3.	Предраг Димитријевић, редовни професор Правне науке (Научна област) Правни факултет Ниш (Установа у којој је запослен)	ментор - члан

Датум и место:

.....